

Razvojna matična služba za visokoškolske i specijalne knjižnice
 Europska avenija 24
 31000 Osijek
 tel. **385(0)31 211-272
 fax **385(0)31 211-218
 e-mail: svjetlana@gskos.hr

Klasa: 611-02/22-02/17
 Urbroj: 2158-79-04/22-02
 Osijek, 14. lipnja 2022.

Analiza knjižnica u sustavu matične djelatnosti za visokoškolske i specijalne knjižnice Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek prema podacima iz sustava statističkih podataka Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2021. godinu -dopuna-

Tablica 13. Pokazatelji uspješnosti visokoškolskih knjižnica

POKAZATELJI	KPU 1	KPU 2	KPU 3	KPU 4	Ukupno
Izvori, pristup i infrastruktura					
Postotak uspješnih međuknjižničnih posudbi	9	0	5	4*	18
Prostor za korisnike po populaciji koju knjižnica treba uslužiti	8	4	3	3	18
Osoblje po populaciji koju knjižnica treba uslužiti	5	5	5	3	18
Korištenje					
Posudbe po populaciji koju knjižnica treba uslužiti	12	3	2	1	18
Broj preuzetih jedinica sadržaja po populaciji koju knjižnica treba uslužiti	9	1	3	5	18
Posjete knjižnici po populaciji koju knjižnica treba uslužiti	9	2	5	2	18
Korisničko pohađanje knjižničnih događanja po populaciji koju knjižnica treba uslužiti	8	1	0	9	18
Broj korisničkih pohađanja edukacije po populaciji koju knjižnica treba uslužiti	8	5	2	3	18
Postotak dosegnute ciljane populacije	9	3	3	3	18
Učinkovitost					
Trošak po aktivnom korisniku	3	7	2	6	18
Mogućnosti i razvoj					
Broj sati stručnog usavršavanja knjižničnog osoblja po članu knjižničnog osoblja	8	1	5	4	18
Postotak institucionalnih sredstava dodijeljenih knjižnici	9	4	2	3	18

Vežano uz izvori, pristup i infrastrukturu visoko iznad prosjeka rezultate iskazuje 50 % knjižnica, a znatno ispod prosjeka 23%. Iznimno dobre prostorne uvjete ima 44 % knjižnica, a loši prostorni uvjeti su u 17 % knjižnica. Zadovoljavajući i relativno zadovoljavajući broj osoblja po populaciji koju treba uslužiti ima 81 % knjižnica – visoko iznad prosjeka (27 %), malo iznad prosjeka (27 %) i malo ispod prosjeka (27 %). Nezadovoljavajući broj osoblja prema broju korisnika koji treba uslužiti ima 19 % knjižnica. Vežano uz korištenje knjižnične građe knjižnice iskazuju najbolje rezultate vežano uz posudbu po populaciji koju knjižnica treba uslužiti. 66 % knjižnica postiže rezultate visoko iznad prosjeka. 6% knjižnica ima posudbu knjižnične građe znatno ispod prosjeka. Visoko iznad prosjeka prema broju preuzetih jedinica sadržaja po populaciji koju knjižnica treba preuzeti ima 50 % knjižnica, ali je relativno visok broj i onih koje su znatno ispod prosjeka 27 %. Rezultate visoko iznad prosjeka, a vežano posjete knjižnici po populaciji koju knjižnica treba uslužiti iskazuje 50 % knjižnica, a znatno ispod prosjeka 11 %. Vežano uz posjećenost knjižničnih događanja i edukaciju rezultate visoko iznad prosjeka pokazuje 44 % knjižnica. 50 % knjižnica iskazuje rezultate znatno ispod prosjeka vežano uz posjećenost knjižničnih događanja, a 17 % vežano uz edukaciju. U 50 % knjižnica rezultati iskazani za postotak dosegnute ciljane populacije su iznad prosjeka, a u 17 % znatno ispod prosjeka. Trošak po aktivnom korisniku je nezadovoljavajući tj. znatno ispod prosjeka u 33 % knjižnica, znatno iznad prosjeka je 17 %. Broj sati stručnog usavršavanja knjižničnog osoblja kod 44 % knjižnica je visoko iznad prosjeka, a znatno ispod prosjeka je kod 22 % knjižnica. 50 % knjižnica dobija za svoj rad visok postotak institucionalnih sredstava, 33 % je nešto iznad ili nešto ispod prosjeka, a 17 % knjižnica dobija institucionalnih sredstava znatno ispod prosjeka.

Tablica 23. Pokazatelji uspješnosti specijalnih knjižnica¹

POKAZATELJI	KPU 1	KPU 2	KPU 3	KPU 4	Ukupno
Izvori, pristup i infrastruktura					
Postotak uspješnih međuknjižničnih posudbi	4	0	0	5	9
Prostor za korisnike po populaciji koju knjižnica treba uslužiti	5	2	1	1	9
Osoblje po populaciji koju knjižnica treba uslužiti	5	2	1	1	9
Korištenje					
Posudbe po populaciji koju knjižnica treba uslužiti	/	/	/	/	/
Broj preuzetih jedinica sadržaja po populaciji koju knjižnica treba uslužiti	/	/	/	/	/
Posjete knjižnici po populaciji koju knjižnica treba uslužiti	2	5	1	1	9
Korisničko pohađanje knjižničnih događanja po populaciji koju knjižnica treba uslužiti	/	/	/	/	/
Broj korisničkih pohađanja edukacije po populaciji koju knjižnica treba uslužiti	/	/	/	/	/

¹ Tekstualni dio prikaza rada specijalnih knjižnica zasnovan je na Evaluacijskom listu za specijalne knjižnice koje je dostavila Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb.

Postotak dosegnute ciljane populacije	/	/	/	/	/
Učinkovitost					
Trošak po aktivnom korisniku	/	/	/	/	/
Mogućnosti i razvoj					
Broj sati stručnog usavršavanja knjižničnog osoblja po članu knjižničnog osoblja	4	4	1	0	9
Postotak institucionalnih sredstava dodijeljenih knjižnici	6	1	0	2	9

Radno vrijeme

66 % knjižnica otvoreno je za korisnike najmanje 8 sati dnevno.

Knjižnični fond

Veličina knjižničnog fonda zadovoljava potrebe ciljane populacije u 56 % knjižnica, U 100 % knjižnica zastupljeni su svi modaliteti nabave knjižnične građe (kupnja, zamjena, dar, vlastita izdanja) i provode se sukladno nabavnoj politici. 88 % knjižnica ima godišnji prirast knjižnične građe iz područja djelovanja ustanove ili druge pravne osobe u čijem je sastavu. Niti jedna knjižnica ne pretplaćuje pristup elektroničkim bazama podataka ili elektroničkoj građi koja nije obuhvaćena nacionalnom licencijom.

Zaštita knjižnične građe

33 % knjižnica digitalizira, poradi zaštite, vrijednu građu (ili provodi druge oblike zaštite, npr. mikrofilmiranjem), a 22 % djelomično. 44 % knjižnica ima materijale za zaštitu knjižnične građe (folije za omatanje, materijal za sitne popravke građe i sl.), a 33 % navedene poslove obavlja samo za dio građe.

Prostor u kojem djeluje knjižnica i oprema

Knjižnični prostor zadovoljava u 22 % knjižnica, u 22 % djelomično. U 33 % knjižnica knjižnični je prostor funkcionalan, a u 33 % djelomično funkcionalan. 66 % knjižnica ima poseban prostor za rad voditelja, a 33 % knjižnica ima poseban prostor za rad knjižničarskih djelatnika. 55 % knjižnica ima dostatan prostor za korisnike, a 22 % djelomično dostatan. 44 % knjižnica ima osiguran prostor za edukaciju korisnika, a 22 % djelomično osiguran. 22 % knjižnica ima dostatan prostor za smještaj knjižnične građe u otvorenom pristupu, a 11 % djelomično dostatan. 44 % knjižnica ima dostatan prostor za smještaj knjižnične građe u otvorenom pristupu, a 22 % samo djelomično. 55 % knjižnica ima veličinom i uvjetima pohrane odgovarajući prostor potreban za čuvanje građe koja ima svojstvo kulturnog dobra.

100 % knjižnica opremljeno je namještajem, računalnom, informacijskom i komunikacijskom opremom.

Knjižničarski djelatnici

U 55 % knjižnica radi zadovoljavajući broj knjižničarskog osoblja, a u 22 % djelomično. U 88 % knjižnica djelatnici pohađaju tečajeve, mrežne seminare CSSU-a, SRCE-a i sl. U 100 % knjižnica djelatnici sudjeluju sa ili bez izlaganja na stručnim skupovima. U 55 % knjižnica djelatnici su mentori (stručna praksa, obuka pripravnika). U 88 % knjižnica djelatnici su članovi stručnih knjižničarskih udruga. U 55 % knjižnica djelatnici objavljuju stručne i znanstvene radove. U 33 % knjižnica djelatnici imaju više znanstveno ili stručno zvanje.

Financiranje knjižnica

U 44 % zadovoljavajuće je financiranje knjižnične djelatnosti, a u 22 % djelomično. U 44 % ustanova u čijem je sastavu specijalna knjižnica osigurava dodatna namjenska sredstva za nabavu knjižnične građe i informacijskih izvora, a u 22 % djelomično. U 44 % ustanova u čijem je sastavu specijalna knjižnica osigurava dodatna namjenska sredstva za osuvremenjivanje računalne, informacijske i telekomunikacijske opreme te njezino održavanje, a u 44 % djelomično.

Poslovi i usluge

22 % knjižnica provodi istraživanje zajednice korisnika i njezinih potreba vezano uz izgradnju knjižničkog fonda., a 33 % djelomično. 44 % knjižnica izrađuje i osuvremenjuje Smjernice za upravljanje knjižničnim fondom, a 12 % djelomično.

U 100 % knjižnica obavljaju se poslovi vezani uz odabir, naručivanje, pristizanje te raspoređivanje u zbirke knjižnične građe pribavljene kupovinom, darom, razmjenom ili izdanjima ustanove ili druge pravne osobe u čijem je sastavu., vezani uz pročišćavanje knjižničkog fonda, formalnu i sadržajnu obradu knjižnične građe te signiranje i tehničku obradu knjižnične građe. Analitička obrada priloga iz publikacija obavlja se u 33 % knjižnica, a u 12 % djelomično. 88 % knjižnica prati stručnu i znanstvenu produkciju djelatnika ustanove u čijem je sastavu, a 12 % djelomično. 55 % knjižnica je uključeno u proces izgradnje digitalnih zbirki (repozitorij, e-zbirke itd.) U 66 % obavljaju se poslovi vezani uz preventivnu i kurativnu zaštitu knjižnične građe, a u 22 % djelomično. Sve knjižnice koje posjeduju kulturnu baštinu obavljaju i poslove vezane uz njezinu registraciju kao kulturnog dobra.

Sve knjižnice pružaju orijentacijske, administrativne i faktografske informacije. Tematska pretraživanja i savjetovanja korisnika pri izboru literature provode se u 88 % knjižnica, a u 12 % djelomično. 11 % knjižnica pruža informacijsko-referalne usluge posredstvom digitalne platforme.

Posudba u čitaoničkim prostorima obavlja se u svim knjižnicama, nude se usluge međuknjižnične posudbe i elektroničke dostave dokumenata, provodi se reprodukcija građe na zahtjev korisnika.

22 % knjižnica organizira različite oblike tečajeva informacijske pismenosti (pretraživanje, vrednovanje, organiziranje, citiranje, parafraziranje, referenciranje, znanstvena čestitost i plagiranje, publiciranje, i drugo). Grupna i/ili individualnu edukaciju korisnika provodi se u 56 % knjižnica, a 55 % knjižnica izrađuje upute i/ili vodiče za korisnike u tiskanom ili mrežnom izdanju.

88 % knjižnica pomaže pri prijavi stručnih i znanstvenih projekata i programa ustanove u čijem je sastavu.

Dvije bolničke knjižnice provode bibliografsku kontrolu podataka u bazi CROSB, bazi podataka projektnih aktivnosti u znanosti i visokom obrazovanju, kao i drugim bazama, sudjeluju u održavanju AAI@edu računa ustanove ili druge pravne osobe u čijem je sastavu u CARNET-u, provode bibliometrijska istraživanja za različite potrebe ustanove u čijem je sastavu i njezinih djelatnika (o zastupljenosti i citiranosti radova, faktoru odjeka te indeksiranosti časopisa i radova u citatnim bibliografskim bazama podataka za potrebe napredovanja zaposlenika, reakreditacije matične ustanove, prijavu projekata i programa) te izdaju potvrde o bibliometrijskim pokazateljima za različite potrebe ustanove u čijem je sastavu i njezinih djelatnika.

88 % knjižnica samostalno organizira ili sudjeluje u organizaciji izložbi ustanove ili druge pravne osobe u čijem je sastavu sa ili bez popratnog kataloga, a 55 % sudjeluje u pripremi virtualnih izložbi. 77 % knjižnica sudjeluje u organizaciji stručnih skupova ustanove ili druge pravne osobe u čijem je sastavu. 55 % knjižnica organizira predstavljanje knjiga, filmske i video projekcije i dr.

Sve knjižnice podržavaju izdavačku djelatnost ustanove u čijem je sastavu (ispunjavanje CIP upitnika, prijava u CrossRef, dodjeljivanje DOI oznaka, dodjeljivanje klasifikacijskih oznaka, ISBN oznaka, slanje obaveznih primjeraka). U 55 % knjižnica knjižničarski djelatnici bave se uredničkim poslovima vezanim uz publikacije koje izdaje matična ustanova.

Sve knjižnice surađuju s ostalim ustanovama u akademskoj i znanstvenoj zajednici u svrhu poboljšanja dostupnosti znanstvenih i stručnih informacija.

44 % knjižnica surađuje u izgradnji skupnih kataloga (nacionalnih, regionalnih, tematskih i dr.). 88 % knjižnica sudjeluje u radu strukovnih organizacija, komisija, radnih tijela, uredništva.

33 % knjižnica obavlja i druge poslove koji nisu izravno vezani uz rad knjižnice ili sudjelovanje knjižnice u projektima i programima matične institucije.

Dostavljeno:

1. Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske, Sektor za arhivsku, knjižničnu i muzejsku djelatnost, načelnica Sektora Jelena Glavić-Perčin
2. Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb, Aleksandra Pikić, knjižničarska savjetnica za visokoškolske i specijalne knjižnice na nacionalnoj razini
3. Pismohrana GISKO-a

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
GRADSKA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA OSIJEK
Osijek, Europska av. 24
RAZVOJNA MATIČNA SLUŽBA
Osijek, Europska av. 24

Za Razvojnu matičnu službu za
visokoškolske i specijalne knjižnice GISKO
Mokriš, knjižničarska savjetnica

